

MARQUES DE BIBLIOTECA

Sempre he considerat un luxe preciós, un refinament elitista d'intel·lectual, posseir un ex-libris. La locució llatina per designar-lo sembla ja un privilegi: «Aquest llibre és meu». La vinyeta impresa en un paper que sol acompanyar-se d'un gravat (aiguafort o xilografia) o, més senzill, una reproducció en fotogratat però sobre un dibuix original, esdevé un distintiu personal, exclusiu. Sovint, la imatge s'acompanya amb un lema que defineix el gust o una certa ideologia del propietari. El gest de marcar o posar un senyal en cada un dels llibres d'una pròpia biblioteca pot semblar pretensions: voler acostar el nom d'un autor de prestigi al propi... Molts, moltíssims pintors i dibuixants s'han exercitat amb gran encert en aquesta petita branca del dibuix. I han creat veritables joies. Si tanco els ulls em ve a la memòria un dels més grans ex-libristes catalans: Alexandre de Riquer. El modernisme va donar fruits insuperables. I el gust de posseir una biblioteca tota acotada assenyalava fites memorables. A qui no li hauria agradat tenir un ex-libris dibuixat per Apel·les Mestres? En va fer

de preciosos, fins i tot un per al seu

bon amic Alexandre de

Riquer.

Però

també un gran amic d'Apel·les Mestres, Joaquim Renart, en va crear de deliciosos. No s'acabaria mai de parlar d'ex-libris històrics. Els dels pintors, els dels escriptors, els dels músics. Jo també formo part de l'estol dels afortunats que posseeixen un ex-libris. El meu és una prova d'afecte i d'admiració (i d'encoratjament al treball); el regal inesperat d'una pintora, Susina Amat, la meua mare, que potser per discreció va preferir no signar-lo. En el dibuix hi ha un tros de la meua vida. Dins la vinyeta que representa una mà que escriu, el plomí assenyalava la meua tercera pàtria: Itàlia. Nascuda a França, he crescut a Catalunya, però passo llargues temporades a les Itàlies (que són moltes i no una de sola) dedicada a explicar a joves estudiants els escrits en la nostra llengua. La Rosa dels Vents posa ordre en aquest gros bocí de mar i terres que el dibuix presenta. És evident que no poso el meu preciós ex-libris (preciós per a mi de tantes suggerències i afectes) en tots els llibres que s'acumulen en els prestatges i taules de la meua casa: massa a causa de la meua professió. Ho faig amb parsimònia i plaer tan sols en els llibres més estimats.

ANNA MARIA SALUDES I AMAT

Filòloga